

WEG MET DE ZESJESCULTUUR

WE MAKEN ER GEWOON EEN ZEVEN VAN

Loesje

Postbus 1045
6801 BA Arnhem
www.loesje.nl

Documentatiemap
4 atheneum
Periode C
2011-2012

Naam:.....

Meer eindexamenleed door strengere eisen. Is dat erg?

De zesjescultuur. We moeten er van af, vindt de regering. En daarom worden de eindexameneisen verzaamd – voor een deel is dat zelfs al gebeurd. De VOraad, die schoolbesturen vertegenwoordigt, maakt zich zorgen. Als de nieuwe regels in het afgelopen examenjaar al waren toegepast, zouden ruim 18.000 scholieren extra zijn gezakt voor hun examen, waarschuwde de raad eerder deze week. Moeten scholieren daar wakker van liggen? Of moeten ze gewoon maar wat beter hun best doen?

Wat zijn die nieuwe eisen?

Slagen voor je eindexamen is vanaf dit schooljaar moeilijker geworden. Het eindexamen bestaat traditioneel uit twee delen: het landelijke centraal schriftelijk, dat voor alle scholen hetzelfde is, en het zogenoemde schoolonderzoek, waarvan de invulling en dus het niveau wordt bepaald door scholen zelf. Tot afgelopen schooljaar telde het gemiddelde cijfer van die beide componenten: je kon onvoldoendes voor het centraal schriftelijk eenvoudig compenseren met voldoende tijdens het schoolonderzoek. Dat kan nu niet meer. De nieuwe regels op een rijtje:

1. Vanaf dit schooljaar (2011-2012) moeten alle eindexamenleerlingen gemiddeld een voldoende halen voor het centraal schriftelijk. Met cijfers voor het schoolonderzoek kun je dus niet meer compenseren.
 2. Voor de zogenoemde basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo wordt het cijfer voor het schoolonderzoek niet langer dubbel gerekend voor het eindcijfer. Het cijfer voor het centraal schriftelijk zal daardoor veel zwaarder meewegen.
 3. Vanaf volgend schooljaar (2012-2013) geldt voor havo- en vwo-scholieren een aanvullende eis: zij mogen niet meer dan één 5 halen voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde. Een 4 halen voor die vakken mag helemaal niet meer. Dit wordt in jargon de kernvakkenregeling genoemd. De cijfers van kernvakken compenseren met die van bijvakken kan ook niet langer.
- Twee andere maatregelen die eraan komen: scholen zullen in de toekomst worden afgerekend op te grote verschillen tussen het schoolonderzoek en het centraal schriftelijk. In het ergste geval kan dat ertoe leiden dat scholen geen diploma's meer mogen afgeven. Daarnaast zijn er plannen voor een verplichte extra rekentoets, die naast het centraal schriftelijk wordt afgenomen.

Waarom toch strenger?

In 2008 kondigde toenmalig staatssecretaris Marja van Bijsterveldt van Onderwijs aan de exameneisen te zullen aanscherpen. Het doel: de resultaten van het onderwijs verbeteren en de aansluiting met mbo, hbo en universiteit verbeteren. Volgens Van Bijsterveldt daagde de oude eindexamenregeling leerlingen te weinig uit. Er zou „een zesjescultuur” zijn ontstaan. Bovendien waren de verschillen tussen het schoolonderzoek en het centraal schriftelijk te groot geworden. De examens die door scholen zelf werden aangeleverd waren, simpel gezegd, te gemakkelijk. Onderwijssocioloog Jaap Dronkers ontdekte al in 2006 dat de cijfers van schoolonderzoeken stegen, terwijl de resultaten voor centrale examens juist daalden. Volgens Dronkers probeerden met name privéscholen hun leerlingen gemakkelijker te laten slagen door het niveau van hun eigen examens te verlagen. „Duiken”, noemt Dronkers dat fenomeen. „Diploma's konden zo in feite worden gekocht”, zegt hij.

Een hoog slagingspercentage is vooral van belang voor het oordeel van de onderwijsinspectie. Een school staat simpelweg beter aangeschreven als er meer leerlingen in één keer slagen. En een goede naam betekent meer aanmeldingen. En meer aanmeldingen betekent weer meer geld, omdat elke school per leerling een bijdrage ontvangt.

Om ook met de strengere exameneisen die vanaf nu gelden een hoog slagingspercentage te behouden, is een aantal scholen inmiddels al begonnen met het geven van extra uren Engels, Nederlands en Wiskunde.

Wat zijn de gevolgen?

Door de strengere eisen zullen waarschijnlijk meer leerlingen zakken. De VO-raad, die schoolbesturen vertegenwoordigt, nam de eindexamenuitslagen van het afgelopen schooljaar en berekende het aantal leerlingen dat volgens de nieuwe regels extra zou zijn gezakt: ruim 18.000 leerlingen. Niet 17.559 leerlingen moesten hun eindexamen overdoen, maar 35.561. Bijna een verdubbeling dus. Ruim 20 procent van alle eindexamenleerlingen zou zijn gezakt. De kans dat er volgend jaar daadwerkelijk zoveel leerlingen zakken, is klein. Het kan goed zijn dat leerlingen die er goed voor stonden na het schoolonderzoek minder hun best deden tijdens het centraal schriftelijk, omdat destijds nog het gemiddelde cijfer telde. Dit jaar moet ook voor het centraal schriftelijk gemiddeld een voldoende worden gehaald.

Volgens dezelfde berekening van de VO-raad zouden afgelopen jaar (in afgeronde getallen) op het vmbo niet 6.200, maar 15.400 leerlingen zijn gezakt. Op de havo zakten er afgelopen jaar 7.200 leerlingen, met de nieuwe eisen zouden dat er 12.200 zijn geweest. Op het vwo zijn er 4.100 leerlingen gezakt. Met de nieuwe eisen stijgt dat aantal naar 7.400. Een gezakte leerling kost de overheid geld. Voor iedere leerling krijgt een school 7.160 euro per jaar. Een kanttekening: een leerling die slaagt en dan gaat studeren, kost de overheid óók geld. De VO-raad noemt de strengere eisen „reëel”, maar hekelt het tempo waarmee de maatregelen worden doorgevoerd. Scholen zouden onvoldoende de kans krijgen om het niveau te verbeteren. De druk op docenten zou te groot worden. Werkgevers vrezen dat door de nieuwe maatregelen talent wordt verspild. Iemand die een ster is in exacte vakken, maar een 4 scoort voor Nederlands zal opnieuw examen moeten doen, of bijvoorbeeld naar de havo of het vmbo moeten.

Is dat zo erg dan?

Dronkers heeft geen hoge pet op van de VO-raad. „Zij vertegenwoordigt de werkgevers en die willen bij de keuring van het vlees niet op de vingers worden gekeken”, zegt de onderwijssocioloog.

Het vaak gehoorde argument dat zittenblijvers geld kosten, vindt hij onzalig. „Als we dat zo erg vinden, kunnen we net zo goed gratis diploma’s weggeven.” Volgens Dronkers is dat ook de hele crux van het probleem: er is te lang te veel nadruk gelegd op het halen van diploma’s, terwijl het zou moeten gaan om het opdoen van kennis, om het afleveren van scholieren die ook echt wat weten. De aanscherping van de exameneisen is volgens hem een belangrijke stap in de goede richting.

Door de hervorming weegt het centraal schriftelijk weer veel zwaarder mee. Daarmee komt een eind aan een tendens die werd ingezet in de jaren negentig, om scholen zelf verantwoordelijker te maken voor examens. Schoolbestuurders kregen daardoor meer invloed op de kwaliteit van het onderwijs. „Het machtsevenwicht in het onderwijs is nu weer richting de overheid geschoven”, zegt Dronkers. „De overheid heeft zich als het ware teruggevochten.” Het centraal schriftelijk hing er lang maar een beetje bij, nu is het – volgens Dronkers terecht – weer de hoeksteen van het eindexamen.

De door de VO-raad uitgesproken vrees dat docenten „onder behoorlijke druk” komen te staan door de snelle invoering van strengere exameneisen deelt Dronkers niet. „Het helpt docenten juist. Zij kunnen de druk op leerlingen opvoeren. Zo van: we moeten nu serieus aan de slag.” Zo bezien is hij wel blij met het onderzoek van de VO-raad, waaruit blijkt dat meer scholieren zullen zakken door de strengere eisen. Het is een zeer welkome aansporing.

Bron: NRC-next van woensdag 9 november 2011

Pleidooi voor de zesjescultuur

Wie van de zesjescultuur af wil, weet niet wat hij veroordeelt. De zesjesman is niet goed, maar streeft ook het slechte niet na.

Weinig geeft meer rust dan een kookprogramma. Het is een wereld waarin de bereidingswijze van pastinaak boeiend is, waar groenten niet langer worden vergeten en de koks met bovenmenselijk geduld elke stap van een uitleg voorzien: „nu pak ik eerst een teentje knoflook" en „over een paar minuten is de pasta al dente". Dit gebeurt allemaal in een keuken waar nooit is gemorst of geknoeid. Elke dag serveren koks als Nigella Lawson en Rudolph de kijkers, gestrest door de alledaagse drukte, rond etenstijd kant-en-klare rust.

De populariteit van deze programma's heeft kort geleden geresulteerd in een televisiezender die non-stop kookprogramma's uitzendt. Deze zender vormt met zijn rustige televisiekoks evenwel steeds meer een uitzondering. Met de komst van koks als Gordon Ramsay is de wereld van de kookprogramma's op haar kop gezet. Het is gedaan met de rust, nu de veranderingen binnen de kookwereld tot gevolg hebben dat geen enkele zichzelf respecterende kok het zich nog kan permitteren om niet elke vijf minuten schuimbekkend boven zijn amuses te hangen.

Ramsay is niet in zijn eentje verantwoordelijk voor deze omwenteling, maar de introductie van het wedstrijdelement heeft de kookwereld veranderd. Het rustige uur luisteren naar de kalmerende stem van een kok heeft plaatsgemaakt voor zwetende kandidaten die tegen elkaar strijden om de beste boeuf bourguignon. Een aspirant kok moet niet alleen goede gerechten maken - hij moet ook winnen. Door middel van een voortdurende concurrentiestrijd en onmogelijke opdrachten wordt het kaf van het koren gescheiden. Een echte chef, lijkt de boodschap, word je alleen door middel van een culinaire bootcamp.

Languit op de dansvloer

Deze gastronomische microkosmos vertoont een opvallende gelijkenis met de buitenwereld. Het is niet alleen alles of niets in het land van de kookprogramma's. De tendens strekt zich verder uit dan het meest in het oog springende voorbeeld van de topsport. De gedachte dat we alles moeten geven, vinden we ook terug op scholen en universiteiten. Elk schooljaar begint met een docent, hoogleraar of professor die de oorlog verklaart aan de matige student. Zo schreef voorzitter Sijbolt Noorda van universiteitenkoepel VSNU dit jaar aan staatssecretaris Zijlstra (Onderwijs, VVD) „De toenemende internationale concurrentie vereist een culturomslag."

De culturomslag waarop hij doelt, is het te lijf gaan van de vermeende zesjescultuur - de instelling waarbij niet tot het uiterste wordt gegaan, omdat het ook zonder topprestatie prima gaat. De zesjesmentaliteit is een hang naar middelmatigheid. Deze moet worden tegengegaan door concurrentie, discipline en ambitie, ongeacht of het koken, studeren of sporten betreft.

In het nieuwste seizoen van het inmiddels overbekende Oh Oh Cherso mogen de acht Hagenezen als echte juryleden nieuwe castleden uitkiezen. In 2010 keek een miljoenenpubliek nog vol verbazing naar een groepje jongeren dat weinig andere bezigheden leek te hebben dan te veel drinken en zo schaamteloos en ordinair mogelijk op televisie verschijnen. Een jaar later zijn ze niet alleen dusdanig 'normaal' geworden dat de kijkcijfers drastisch zijn gedaald, maar ze zijn ook zo succesvol geworden dat ze worden geacht te functioneren als een serieuze jury die kan inschatten of de nieuwe feestvrienden goed genoeg zijn. Zelfs binnen een categorie die sommigen als verderfelijke televisie bestempelen, waarvan anderen zich afvragen of 'dom zijn' de enige manier is om bekend te worden, en die anderen simpelweg bewonderen, blijkt er een 'goed slecht' en 'slecht slecht' te zijn. Sommige kandidaten vinden de juryleden toch te saai, te gereserveerd, te vreemd of simpelweg niet raar genoeg.

Een jury bestaande uit leden die alleen een graad in 'feesten' bezitten, lijkt het tegenovergestelde van een prestatie maatschappij met een afkeer van de zesjescultuur, maar ook Oh Oh Cherso vloeit hieruit voort. De manier waarop we kijken naar prestatie is dezelfde als die

waarmee we de Hagenezen en anderen bekijken. We zijn niet slechts doordrongen van het feit dat we moeten presteren, maar vooral van het idee dat we elke dag moeten bewijzen hoe bijzonder we zijn. Politici met een angst voor de zesjescultuur en talentenjachten hebben met elkaar de angst voor de middenmoot gemeen. Dit betekent aandacht voor degene die goed presteert, maar ook voor degene die slecht presteert. Zo zien we in So You Think You Can Dance bij de audities slechts twee soorten kandidaten - de slechtste en de beste. Aan Oh Oh Cherso mogen alleen de besten van de slechtsten meedoen.

De prestatie maatschappij en de 'castingmaatschappij' hebben gemeen dat ze aandacht hebben voor degene die bijzonder is in wat hij of zij doet - voor degene die kan uitblinken. Wie aardig kan zingen, maar geen nieuwe Adele is, niet al te dom is, maar ook niet heel intelligent, wel een drankje lust, maar niet dagelijks languit over de dansvloer eindigt en alles steeds wel haalt, maar nooit glansrijk, is niet bijzonder genoeg om aandacht te krijgen.

Hoewel wat we op televisie zien ver van ons af lijkt te staan, blijkt het slechts een uitvergroete vorm te zijn van de weerzin tegen de zesjesmentaliteit die wij in ons dagelijks leven tegenkomen. Overall worden we verwacht onszelf volledig in te zetten, in 'goed zijn' of in 'slecht zijn'. Steeds weer zoeken we de extremen op. De middenweg van het zesje is niet genoeg. Wie ertussen valt en niet opvalt, is onbelangrijk. We moeten uitblinken, opvallen en anders zijn, voordat we verdwijnen tussen voor altijd vergeten stapels informatie.

Een doodzonde

Het afkeuren van de zesjesmentaliteit is niet zomaar een variant van de geijkte kritiek op 'de jeugd van tegenwoordig', waarbij elke generatie de vorige hoofdschuddend gadeslaat. Met het dreigende faillissement van Griekenland, de aanhoudende economische crisis en de opkomst van landen als China is de zesjesmentaliteit niet een kleinschalige irritatie over lanterfantende jongeren, maar een probleem van internationale proporties. Het geloof bestaat immers dat we een bepaald slag mensen nodig hebben om uit deze barre tijden te komen - mensen die altijd presteren en het beste uit zichzelf weten te halen. Het zesje is iets geworden wat tussen ons en de overwinning in staat.

In de discussie over de zesjesmentaliteit blijven de gevolgen van de prestatiecultuur onderbelicht. Deze cultuur veronderstelt twee soorten mensen: degenen die presteren - door heel goed of heel slecht te zijn - en degenen die dat niet doen.

Wie niet presteert, wordt de grijze muis van de middenmoot, vergezeld door andere mensen zonder onderscheidende kwaliteiten. Aan de andere kant staan de uitblinkers, onder wie de mensen die summa cum laude zijn afgestudeerd, maar ook moderne televisiehelden uit programma's als Oh Oh Cherso en Echte Meisjes In De Jungle. Deze tegenstelling maakt ons tot karikaturen, die geen recht doen aan de complexiteit van de mens. Behalve dat ze ons tot binaire opposities reduceren, hebben ze ook gevolgen voor de wijze waarop mensen zichzelf zien. Dit wordt bevestigd in de openlijke afkeuring van mensen die niet het beste uit zichzelf halen. Tevreden zijn met minder is een doodzonde. Niet meedoen betekent niet meetellen.

Het punt is niet dat er terecht wordt geklaagd dat er moet worden gepresteerd, dat middelmatige studenten het zo zwaar hebben of dat vooruitgang en het uiterste uit jezelf halen het kwaad vertegenwoordigen. De houding tegenover de zesjesmentaliteit heeft evenwel gevolgen voor de plaats die eenieder van ons inneemt in onze samenleving. Het is een kanttekening die bekeken moet worden voordat men vervalt in een roep om beter presterende mensen.

In een prestatie maatschappij streeft iedereen ernaar op te vallen, maar is er slechts een beperkt aantal plaatsen op te vullen. Meer presteren neemt niet weg dat een overschot aan mensen behouden blijft dat eerst tot de middenmoot behoorde, maar nu steeds meer wordt gerekend tot een grote groep afvallers. De middelmatige mens loopt tegen dit probleem aan.

Het beperkte aantal plaatsen in het bedrijfsleven wordt vergeven aan de besten. Talloze afgestudeerden ontdekken na voltooiing van een universitaire opleiding dat ze niet meetellen. Voor hun middelmatige cijfers is in de prestatie maatschappij geen plaats. Een grimmiger toekomstbeeld bevindt zich zelfs aan de andere kant van de Atlantische Oceaan. In de Verenigde Staten is de

middenklasse grotendeels verdwenen. Ze heeft plaatsgemaakt voor een kloof tussen een selecte groep winnaars en een overgrote meerderheid kanslozen.

De vraag is of de fixatie op groei en prestatie ons in tijden van economische crisis vooruit zal helpen. Misschien kunnen we zelfs zo ver gaan te stellen dat de fixatie op blind presteren er mede aan heeft bijgedragen dat we zijn beland in deze situatie. Het moment is gekomen om na te denken over onze obsessie met presteren. In een tijd met minder mogelijkheden voor middelmatige mensen draagt de afkeer voor de zesjescultuur bij aan een gapend gat tussen wie wij zijn en wie wij hadden moeten zijn.

Het zesje

We moeten opklimmen in onze baan. We hadden betere cijfers moeten halen op de universiteit. We moeten goed zingen, dansen, schrijven of drinken. Als dit niet lukt, hadden we er overtuigend slecht in moeten zijn, maar soms zijn we middelmatige studenten, lijken we nooit verder te komen dan die ene saaie bureaufunctie, zitten we werkloos thuis en is ons gezang onder de douche wel om aan te horen, maar liever niet te veel daarbuiten. Teleurgesteld lezen we interviews met leeftijdsgenoten die een gouden toekomst tegemoet gaan, kijken we films met een held die na talloze tegenslagen toch eindigt als winnaar en zoeken we YouTube filmpjes op van telefoonverkopers die wegwijnden in nietszeggendheid om vervolgens voor uitverkochte zalen de meest imposante aria's te zingen. Onze middelmatigheid is alomtegenwoordig. Toch lijkt ze onacceptabel.

De manier waarop we de middenmoot - het zesje - verwerpen, verradt een gebrek aan nuance. We moeten ons doel vol overtuiging en met succes behalen. Minder dan perfect is niet genoeg, maar hiermee versimpelen we alles tot een wereld van uitersten. Hierin wordt wellicht juist de keuze om buiten de prestatie- of castingmaatschappij te vallen steeds opvallender. Terwijl het anders-zijn altijd wordt aangemoedigd, net als het lef dat hiervoor nodig is, is degene die buiten het dogma valt juist degene die durft hetzelfde te zijn. Steeds weer gedwongen ons leven door ambitie en eigenzinnigheid vorm te geven, wordt het moeilijkste niet zozeer om te mislukken, maar ervoor te kiezen dit niet erg te vinden.

Wie niet aan de prestatie maatschappij meedoet, heeft geen gezicht. Het is niet de kok die zijn personeel tot op het bot vernedert als de zalm niet van buiten knapperig en van binnen nog donkerroze is. Het is niet de fanatieke student die steeds weer negens haalt en op weg is naar een glansrijke carrière. Het is niet iemand die zich onderscheidt door zijn originaliteit of gedrevenheid.

Het is iemand die de middelmatigheid met verve vertegenwoordigt. Hij kookt rustig en vindt het niet erg als zijn pasta papperig is geworden. Hij weet dat de zes voor literatuur zijn liefde voor het geschreven woord niet minder maakt. Hij was niet degene die het laatste werd gekozen met voetbal, maar ook nooit de sterspeler. Hij is iemand die tevreden is met de prestaties die hij haalt, zonder altijd alles te hoeven geven en zonder de druk te voelen om uit te blinken.

Zijn aandacht ligt niet in de toekomst, maar in het heden. Toch biedt juist hij een perspectief voor de toekomst. Hij kan zichzelf ook zonder carrière in de spiegel aankijken. Hij weet dat hij al iemand is, ook zonder te schitteren. Dit zesje dicht het gat tussen wie we zijn en wie we hadden moeten zijn, door simpelweg tevreden te zijn.

Anouk van Kampen haalde cum laude haar bachelor kunstgeschiedenis en cum laude een onderzoeksmaster cultural analysis. Jan Truijens Martinez is cum laude afgestudeerd in de literatuurwetenschap. Hij haalde cum laude zijn bachelor rechten. Samen wonnen ze een zilveren medaille bij een essayprijsvraag van NRC Handelsblad en de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen.

Bron: NRC Handelsblad

Van: 12 en 13 november 2011

Door: Anouk van Kampen en Jan Truijens Martinez

Scholen zijn klaar voor strengere examens

Bart Funnekotter; Mark Hoogstad
November 8, 2011
NRC Handelsblad

Als de leerlingen in de hoogste klassen van de middelbare school nog niet zenuwachtig waren voor hun eindexamen, dan zijn ze het wel geworden van het nieuws dat de VO-raad gisteren naar buiten bracht. De koepelorganisatie van de scholen in het voortgezet onderwijs maakte bekend dat als de nieuwe, strenge eindexameneisen hadden gegolden bij de examens van afgelopen voorjaar, het percentage gezakte leerlingen zou zijn verdubbeld tot ongeveer 20 procent.

Om te voorkomen dat in mei 2012 inderdaad zoveel leerlingen geen diploma halen, is op de meeste scholen al alarm geslagen. Zo ook op het Gilde College, een vmbo-school in Hengelo (Overijssel), waar Henk Hulzebosch examensecretaris is. Hij heeft aan het begin van dit schooljaar meteen alle ouders voor een voorlichtingsavond uitgenodigd. „Die staan nu ook op scherp. Ze weten dat het strenger is geworden.”

Zijn examenleerlingen waarschuwde Hulzebosch al vorig jaar, toen ze nog in de derde klas zaten. „Ik heb ze gezegd dat de tijd voorbij is dat je met je schoolexamens het centraal eindexamen kon compenseren. Het was goed dat het ministerie deze maatregel zo ruim van tevoren heeft aangekondigd. We hebben de tijd gehad om iedereen te laten wennen aan het idee.”

Voor het Gilde College verandert er dit jaar waarschijnlijk weinig, zegt Hulzebosch. „Het was al zo dat het er niet te veel verschil mocht zitten tussen de cijfers van het centraal eindexamen en van de schoolexamens, die we zelf geven. De Inspectie van het Onderwijs houdt dat nauwlettend in de gaten. Wij moesten vorig jaar al onze schoolexamens Engels en wiskunde laten zien, als steekproef. We hebben dozen vol papier opgestuurd: antwoordvellen, nakijkschema's. Alles was in orde.”

Ad van Oers, vwo-rector aan het Emmauscollege in Rotterdam, noemt het bericht dat de VO-raad gisteren naar buiten bracht „een beetje een paniekverhaal”. „Niet alleen wij weten dit al twee jaar, ook onze leerlingen en hun ouders zijn zich sindsdien bewust van de aangescherpte exameneisen.”

Twee jaar geleden is op het Emmauscollege het aantal lessen Engels en Nederlands voor de leerlingen in de vijfde en zesde klas van het vwo verhoogd: een uur extra in de week. Die vakken worden nu drie in plaats van twee uur gegeven. Van Oers: „Dit jaar hopen we de vruchten te gaan plukken van die extra uren. We maken ons geen zorgen, juist omdat we op tijd onze maatregelen hebben genomen. Ook het niveau van het centraal examen en dat van onze eigen examens zijn meer op elkaar afgestemd. Ik denk dat bij ons de gevolgen zullen meevallen.”

Van Oers heeft gemengde gevoelens over de strengere exameneisen. „Ze komen de kwaliteit van het onderwijs in het algemeen niet direct ten goede. Maar - en zo eerlijk moeten we ook zijn - de taalvaardigheid laat vandaag de dag te wensen over. Leerlingen zijn erg slordig, mede door al dat gesms en die telefoontaal op internet. Daarom hebben wij die extra maatregelen genomen op het gebied van taal.”

Bertie Moons, conrector van het Stedelijk Gymnasium in Breda en daar verantwoordelijk voor de examens, maakt zich weinig zorgen over de aanscherping van de eisen, zeker niet op het gebied van de talen. „Op onze school zitten veel talige leerlingen, het is immers een gymnasium. Maar wiskunde

kan wel een probleem opleveren. Een vijf is niet erg, maar we hebben hier ook wel leerlingen gehad met een vier voor hun eindexamen. En dat mag straks niet meer, al compenseer je die met een handvol hoge cijfers."

Om zichzelf gerust te stellen, heeft Moons er onlangs de cijferlijsten van de afgelopen jaren eens bijgepakt. „Daaruit bleek dat bij ons slechts een enkele leerling extra zou zakken volgens de nieuwe normen."

Voor de zekerheid heeft hij aan het begin van het schooljaar de 130 eindexamenleerlingen nog maar eens gewezen op de veranderde regels, mondeling én schriftelijk. „We hebben het hier al jaren over op school, maar beter een keer te veel gewaarschuwd, dan te weinig."

Een vier voor wiskunde kan straks niet meer worden gecompenseerd

Dit schooljaar is de lat voor de eindexamens omhoog gegaan. Leerlingen moeten voor het centraal eindexamen in 2012 gemiddeld een voldoende staan. Compenseren met cijfers van de schoolexamens mag niet meer. In 2013 mag voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde, de zogenoemde kernvakken, nog maar één vijf worden gehaald. Een vier mag helemaal niet meer.

De politiek maakt zich al jaren druk over de achteruitgang van de resultaten van de kernvakken. Daarom kondigde het vorige kabinet aan dat de eisen omhoog gaan. Een advies van de Onderwijsraad om helemaal geen onvoldoendes meer te accepteren voor de drie vakken, legde toenmalig Onderwijsminister Plasterk (PvdA) naast zich neer. Dat zou hebben geleid tot bijna vijftig procent gezakten.

Hier is zesje voldoende

10 juli, 2011 in: De Volkskrant door: Harrie Verbon (hoogleraar openbare financiën aan de Universiteit Tilburg).

Een Nederlander die in de VS les geeft aan een universiteit, valt het direct op dat studenten alle mogelijke moeite doen hun docent ervan te overtuigen dat ze zeker een A als cijfer verdienen, ook als het resultaat van hun werk een A niet rechtvaardigt. Een A komt overeen met een 9 of 10 in het Nederlandse cijferstelsel. In de ruim 30 jaar dat ik aan Nederlandse universiteiten doceer, heb ik misschien een of twee keer een 10 gegeven, maar in het ene jaar dat ik in de VS doceerde, heb ik er minstens zes gegeven. Zijn Amerikaanse studenten dan zo veel beter dan de Nederlandse die immers, zoals gezegd wordt, allemaal met een zesje tevreden zijn? Mijn indruk is dat Amerikaanse studenten harder werken dan Nederlandse studenten, maar niet dat ze beter zijn.

Zesjescultuur

Dat er aan de Amerikaanse universiteiten geen zesjescultuur heerst en in Nederland wel, is niet verwonderlijk. In de VS zijn hoge cijfers belangrijk voor je carrière. Met hoge cijfers op de middelbare school kun je naar de betere universiteiten en als je daar ook weer hoge cijfers haalt, liggen de betere banen op je te wachten. In Nederland zijn zesjes geen enkele belemmering voor een mooie loopbaan. Nederlandse werkgevers vinden het helemaal niet zo belangrijk of een sollicitant mooie cijfers heeft. Ze vinden het belangrijker dat iemand in zijn studententijd voorzitter is geweest van een klaverjasclub dan dat hij een 10 voor thermodynamica heeft gehaald.

Waarom zouden studenten hard studeren als werkgevers vooral gevoelig blijken voor sexy opgepimpte cv's? De werkgevers die zich nu zo bezorgd maken over de kwaliteit van het hoger onderwijs moeten eerst eens kijken naar hun eigen wervingsbeleid. Er is in Nederland geen top-universiteit of top-hogeschool mogelijk zolang werkgevers de sociale vaardigheden van studenten belangrijker vinden dan hun kennisniveau.

genadezesjes

Ook de docenten zelf dragen bij aan de zesjescultuur. Terwijl er in het Amerikaanse stelsel een neiging is zoveel mogelijk studenten het hoogst mogelijke cijfer te geven, is er in het Nederlandse systeem juist een neiging alle studenten gemiddeld te belonen. Als de prestatie van een student onvoldoende of matig is, zullen docenten gauw geneigd zijn dit met een zes te honoreren. Dit geldt vooral in de eindfase van een studie. 'Genadezesjes' komen niet alleen bij InHolland voor, maar bij alle hoger onderwijsinstellingen.

Maar stel dat een student buitengewoon zijn best doet en een goede prestatie levert. Krijgt hij dan een 10? Zeker in de alpha-wetenschappen waar harde maatstaven voor kwaliteit moeilijker te bepalen zijn dan in de beta-wetenschappen, zijn docenten geneigd zuinig te zijn met hoge cijfers. Zelf heb ik me er ook wel eens op betrappt dat ik aan goede werkstukken toch maar veiligheidshalve een 7½ gaf en geen 9 of 10 zoals ik in de VS zou hebben gedaan.

De Nederlandse cijfercultuur werkt dus al evenmin bemoedigend voor de goed bedoelende student. Als hij de inspanningen verdubbelt, stijgt het cijfer van een 6 naar een 7½, een geringe opbrengst voor een forse investering. Dan is het maar beter om voor 20 uur een bijbaan te nemen bij Albert Heijn om zo voldoende geld te hebben om je sociale vaardigheden op peil te houden.

Investering

De universiteiten schrijven in een brief aan staatssecretaris Zijlstra dat ze de onderwijsprestaties van de studenten willen verbeteren door 'vrijblijvend studeergedrag' terug te dringen. Bravo, maar zonder een andere cijfercultuur en zonder werkgevers die studieprestaties echt belangrijk vinden,

gaat dat niet lukken. De slimme student weet dat als extra studieinspanningen niet lonen, hij ze ook niet moet leveren.

Petitie tegen de tweede verzwaring van de zak - slaag regeling:

In het huidige schooljaar is het voor havo/vwo leerlingen "lastiger" om te slagen: er is een extra eis aan de oude zak - slaag regeling toegevoegd. De leerlingen moeten een 5,5 gemiddeld hebben voor alle landelijke examens (CE). Met een 5,4 gemiddeld ben je als leerling dus sowieso afgewezen voor het behalen van je diploma. Hoewel deze regeling het slagen misschien lastiger maakt en zal zorgen voor iets meer spanning tijdens de examens kunnen we deze verscherping wel begrijpen. Het mag niet zo zijn dat je alleen 'presteert' op het schoolexamen. Ook tijdens de centrale examens in mei moet je laten zien wat je kan.

Echter, er komt voor het schooljaar 2012 - 2013 nóg een verzwaring aan. Er mag nog maar maximaal één (1) tekort zitten in de vakkenreeks wiskunde, Nederlands en Engels. Op deze regeling hebben we echter wél kritiek. Het is namelijk een oneerlijke regeling. Leerlingen op het havo met het profiel CM kunnen namelijk onder de wiskunde uit komen en hebben zo een vak minder in de reeks van vakken waar de verscherping voor geldt. Daarnaast zijn de CM-leerlingen over het algemeen taliger ingesteld. Binnen het CM-profiel zitten namelijk ook de moderne vreemde talen als Duits en Frans. Een leerling die CM kiest kan dus onder wiskunde uit komen en heeft met de vakken Nederlands en Engels over het algemeen minder moeite vanwege de aanleg voor taal. Voor dergelijke leerlingen valt deze verzwaring dus wel mee.

Bij de zogenaamde 'natuur-profielen' is het anders: De echte NT-leerling heeft een wiskundeknobbel en zal met de moeilijke variant van wiskunde (B) waarschijnlijk weinig moeite hebben. Maar aanleg voor talen ontbreekt vaak. Toch moet deze leerling voor Nederlands en Engels dusdanige cijfers halen dat er maximaal één tekort behaald zal worden.

Kort samengevat kunnen we dus zeggen:

Een leerling op het havo zonder aanleg voor wiskunde kiest CM zonder wiskunde. Met een beetje geluk is deze leerling talig ingesteld en zal met gemak het havo-diploma halen. De leerling die weliswaar beschikt over een wiskundeknobbel maar moeite heeft met talen (en daar zijn er veel van! Ook valt te denken aan leerlingen met dyslexie) kiest NG of NT. Deze leerling kan echter met geen mogelijkheid van Nederlands en/of Engels af. We zeggen ook niet dat dit zou moeten, maar is een CM-havo diploma na de regeling niet een diploma met een ander gewicht dan een NT-diploma?

We hebben de exacte leerlingen hard nodig. Op deze manier gaat dat lastig worden. Je kan immers niet overal goed in zijn. Persoonlijk had ik geen diploma kunnen halen met de vier die ik ooit haalde voor Engels bij mijn eindexamen. In de jaren dat ik mentor was van een examenklas heb ik talloze lijsten gezien zoals die van mij. Prachtige achten voor wisB, Na, Sk en Bi maar een vier voor Engels of een vijf voor Engels en een vijf voor Nederlands. Deze leerlingen doen het meestal prima op het H.B.O. en op de universiteit binnen de vakgebieden waar zij talent voor bezitten.

Met deze petitie hopen wij dat de kamer nogmaals naar deze regels wil kijken: ze zijn immers oneerlijk. Wij hopen dat de regel opnieuw geformuleerd zal worden op zo'n manier dat het ook voor taalzwakke leerlingen mogelijk is een diploma te halen, zonder dat er oneerlijk onderscheid is tussen de verschillende profielen.

Namens Het Lyceum Vos
Manon, Tanne en Jordi

Bron: <http://www.petitiesonline.nl/petitie/petitie-tegen-de-tweede-verzwaring-van-de-zak-slaag-regeling/194>